

aleer de erfgenamen van de gebroeders Crespin een deel van het geleende geld terugkregen (16).

Jacobus Louchard, dictus Garet, wilde zeker solidair blijven met de familie Crespin, vandaar waarschijnlijk zijn breuk met de stad Brugge. Zoals gezegd overleed hij vóór september 1295. Op 15 augustus 1300 werden vanwege zijn erfgenamen, aan de stad Brugge 300 lib. « de quiteclamatione » en tussen 22 december 1300 en 26 maart 1301 « nomine restitutionis » nog 600 lib. par. betaald (17), dus als terugbetaling voor hetgene hij te veel aan de stad had aangerekend.

Jos. DE SMET

ROZENKWEKERIJEN IN WEST-VLAANDEREN

1829 - 1831

Zoals de tulp in de 17e eeuw een waar hoogtepunt heeft gekend, vooral bij onze Noorderburen, zo ook schijnt de 19e eeuw meer dan gewone belangstelling te hebben voor de roos.

In 1829 was er een fransman die meer dan 1.500 rozenvariëteiten had verzameld. In de Nederlanden waren verschillende personen bekend als amateur, die geen handelaar waren en hun soorten met andere liefhebbers uitwisselden. Van de 14 opgegeven namen was er maar één westvlaming bij: Iweins, trésorier à Courtrai. En onder de « jardiniers et amateurs qui vendent » was er niemand uit West-Vlaanderen.

Over de grens in Frankrijk telde men verschillende amateurs van rozen: 2 te St.-Winoksbergen, 1 te Saint-Omer, 1 te Duinkerke, 1 te Valenciennes en 2 te Rijsel.

Kortrijk was blijkbaar een centrum. In 1827 was in deze stad een « Maatschappij van Land-Tuinbouw en Kruidkunde » tot stand gekomen, met als ijverige secretaris Auguste Voisin, de latere bibliothecaris van de Gentse Universiteit. De eerste tentoonstelling, exclusief samengesteld door Kort-

(16) Gilliodts, Inventaire, III, pp. 87-88 en J. Lestocquoy, a.w., p. 33.

(17) C. Wyffels, a.w., pp. 1001 en 1004.

rijkse liefhebbers, werd gehouden op 10 februari 1828 en was een groot succes (1).

In 1830 worden volgende namen van verzamelaars van rozenvariëteiten opgegeven: Naert, Anthierens (Brugge), Vander Heyden (Oostende), weduwe Van Warde (Veurne). Devriese, jardinier fleuriste, was de enige die beroepshalve rozen verhandelde (Kortrijk).

Een opgave uit 1831 is weeral verschillend. Devriese en Iweins uit Kortrijk zijn de enigen die er uitdrukkelijk als rozenliefhebbers vermeld worden. Te Kortrijk vielen ook nog andere bloemen in de smaak; een zekere Callewaert-Vermeulen verzamelde camelia.

Geen enkele onder de Brugse liefhebbers wordt in 1831 nog opgegeven als rozenliefhebber. Een zekere Bouchout was er vermaard om zijn collectie zeldzame fruitbomen. Gillis uit Brugge verzamelde aardbeien. Naert en baron de Serret collectioneerden zeldzame planten. Baron de Serret was daarenboven een befaamd dendroloog. Anthierens, in 1830 nog bekend om zijn rozen, wordt nu vermeld om zijn zeldzame planten. Hij kweekte deze planten in « des serres chauffées par la vapeur » (2).

Alhoewel Brugge ook een sterke vereniging bezat die zich met planten en bloemen inliet, schijnt er in het zuiden van de provincie meer interesse te zijn geweest voor rozencollecties dan in het noorden.

Verdere details over de rozencultuur in onze streken zijn ons niet bekend, tenzij dat er even vóór 1914 in het Ieperse ook rozencollecties bestonden en dat er in dit gewest ook handelaars-kwekers van rozen waren. Bij voorbeeld te Beselare (Jules Legein, Henri Serroen) en te Ieper (August Bailleul e.a.) (3).

Nu nog is Kortrijk met zijn rozentuin een centrum van de rozencultuur in ons land, dit in samenwerking met de rozenvelden uit Oost-Vlaanderen. Wellicht is onze provincie in de rozencultuur nooit bijzonder toonaangevend geweest. Centra zoals Gent waren voor alles wat bloemeteelt en tuinbouw aangaat veel verder ontwikkeld en beter uitgerust dan West-Vlaanderen.

L. VAN ACKER

(1) *Messenger des sciences et des arts* V, 1827-28, 374-375.

(2) *Journal d'Agriculture, d'économie rurale et des manufactures du Royaume des Pays-Bas*, Brussel, jg. 1829, 48-55, 176; jg. 1830 en 1831.

(3) *Maandelyksch Tijdschrift der Koninkl. Hofbouwmaatschappij van het Arrond. Yper*, jg. 1914, nr. 10.